

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Krista Aas
Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 26.05.2026 nr 2-1/351-1

Meie 25.06.2026 nr 21-1/26/4210-2

Vastus riigi IT konsolideerimise teemal

Lugupeetud proua Krista Aas

Täname Siseministeeriumi põhjaliku tagasiside ja aktiivse panuse eest riigi IKT konsolideerimise aruteludes. Nõustume Teie kirjas toodud lähteprobleemi käsitlemisega. Riigi IKT arengu peamiseks kitsaskohaks ei ole mitte tehnoloogia, vaid juhtimismudeli killustatus, dubleerivad lahendused ning ebapiisav ülene koordineerimine. Samuti jagame arusaama, et pelgalt IT-majade struktuursed muudatused ei lahenda neid väljakutseid, kui ei tegeleta samaaegselt juhtimise, rollide, arhitektuuri ja rahastuse küsimustega.

Soovime rõhutada, et ka reformiettepaneku fookus ei ole üksnes IT-majade konsolideerimisel. Ettepaneku keskmes on üleriigilise juhtimisraamistiku loomine, mis loob eeldused käsitleda süsteemselt Teie poolt tõstatatud teemasid:

- äriteenuste juhtimine ja vastutus;
- ühtne teenusarhitektuur, kuid ka valdkondlike teenuste või nende eriosade arendamise autonoomia;
- riigiüleste prioriteetide seadmine;
- rahastuse loogika sidumine ühiste lahenduste loomisega.

Kuna tegemist on olemuselt valdkondade ülese juhtimisprobleemiga, ei ole seda võimalik lahendada üksikute otsuste või ümberkorraldustega. Seetõttu keskendub ettepanek selgete rollide, vastutuste ja koostöömehhanismide kujundamisele, mis võimaldavad edaspidi neid küsimusi järjepidevalt lahendada.

IT-baasteenuste konsolideerimine

Ettepanek ei näe ette kogu IKT valdkonna koondamist ühte asutusse ega valdkondliku arendustegevuse tsentraliseerimist.

Selgelt eristatakse:

- valdkondlikud äriteenused ja nende arendus (jäävad SMITi ja teiste valitsemisalade pädevusse);
- IT-baasteenused (nt infrastruktuur, arvutitöökohateenus, side, litsentsid), mille ülene konsolideerimine võimaldab saavutada:
 - kuluefektiivsust ja paremat läbirääkimispositsiooni;
 - kõrgemat ja ühtlasemat küberturvalisust;
 - suuremat töökindlust ja teenuse kvaliteeti;
 - vabastada valdkondlik ressurss põhitegevuseks.

Oluline on rõhutada, et see ei tähenda arhitektuurilise ega sisulise teenusejuhtimise nihutamist baasteenuste tasemele, vaid selgema eristuse loomist standardiseeritud tugiteenuste ja valdkondlike teenuste vahel.

Nõustume, et edukas konsolideerimine eeldab tugevat tellija- ja arhitektuurivõimekust. Reformiettepanek ei käsitle äritellijat kitsalt ministeeriumi tasandil, vaid näeb seda rolli jaotatuna kogu valitsemisala ulatuses, kus:

- strateegiline suunamine ja standardid on paremini koordineeritud;

Suur-Ameerika 1 / 10122 Tallinn / +372 620 8100 / info@justdigi.ee/ www.justdigi.ee
Registrikood 70000898

- teenuse sisuline juhtimine jääb sinna, kus on valdkondlik kompetents.

Samuti ei näe ettepanek ette arenduse ja halduse kunstlikku lahutamist, vaid lähtub teenuste olemusest ja ulatusest. Samuti märgime, et memorandumis käsitletakse neid küsimusi vaid Digiriigi Keskuse klientide kontekstis, SIM valitsemisala siseseid koostöödünaamikaid memorandumis ei käsitleta.

Nõustume, et erasektori kaasamine ei saa olla eesmärk omaette. Memorandum ei muuda Siseministeeriumi valitsemisala arendus- ega koostöömudeleid, vaid jätab need valdkondlikuks otsustamiseks. Reformi eesmärk on luua raamistik, mis võimaldab erinevaid koostöömudeleid kasutada teadlikult ja läbipaistvalt.

Julgeoleku, riskide ja ajaraami osas mõistame Teie muret julgeolekukriitiliste teenuste töökindluse osas. Soovime rõhutada:

- Siseministeeriumi valitsemisala puudutab otseselt üksnes IT-baasteenuste konsolideerimine;
- üleminek on planeeritud viimases etapis (2028–2029);
- kõik muudatused eeldavad: detailset riskianalüüsi, mõjuhindangut, kokkuleppeid Siseministeeriumiga, veendumust, et 24/7 teenuste toimepidevus ei halvene.

Kesksete teenuse osas nõustume, et kesksete lahenduste käsitus vajab täpsustamist. Käesolevas etapis ei ole tehtud otsuseid konkreetsete infosüsteemide (nt registrid) osas ega muudeta poliitikavastutuse jaotust. Küll aga luuakse protsess, mille kaudu tehakse otsused järgmises etapis ühiselt.

Memorandumis toodud rahalise mõju hinnangud tuginevad olemasolevatele (2025) kuludele ja teenustele ja annavad indikatiivse suurusjärgu, mitte lõpliku kokkuhoiulubaduse. Detailne teenusepõhine analüüs on kavandatud järgmisse etappi. Lisaks kulude kokkuhoiule on eesmärkideks dubleerimise vähendamine ja jätkusuutlikum arendamine, turvalisuse ja töökindluse kasv ja parem riigiülene võimekus.

Täname Teid tagasiside eest kaasamise osas, ent märgime, et praeguse töö valmimisel on konsulteeritud üle eri valitsemisalade üle 200 juhi ja eksperdiga. Nõustume, et järgmistes etappides peab koostöö olema veelgi põhjalikum ja detailsem. Oluline on seejuures eristada:

- praegune etapp: strateegilise suuna kokkuleppimine;
- järgnevad etapid: detailne rakendusprojekteerimine koos kõikide osapooltega.

Siseministeeriumi roll järgmises etapis on väga oluline, sh riskide ja mõjude hindamisel, teenuste kaardistamisel ja ülemineku planeerimisel.

Jagame Siseministeeriumi eesmärki: vähendada killustatust ja dubleerimist ning tugevdada riigi IKT juhtimist tervikuna. Reformiettepaneku eesmärk on luua selleks vajalik juhtimisraamistik, mitte piirduda üksikute struktuurimuudatustega. Täna teid senise hea koostöö eest ja ootame Teiega tihedat koostööd reformi järgmises etapis, et tagada sisuliselt toimivad, turvalised ja valitsemisalade vajadustega arvestav lahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Luht
asekantsler

Maris Leivategija 5790 0677
maris.leivategija@justdigi.ee